

ОБ'ЄКТИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Вінницька область

ПАСПОРТ

Найменування об'єкта	Скельний храм
Вид	пам'ятка археології і архітектури
Тип	споруда
Категорія пам'ятки	національного значення
Дата утворення об'єкта	VI-VII ст.
Місцезнаходження об'єкта	Вінницька область, Ямпільський район, с. Буша

ПАСПОРТ
об'єкта культурної спадщини

Скельний храм

(найменування об'єкта)

вид	тип	категорія пам'ятки
історії архітектури археології	споруда	національного значення

1. Дата утворення об'єкта:

VI-VII ст.

2. Місцезнаходження об'єкта:

Вінницька область, Ямпільський район, с. Буша, центр села

3. Охоронний № пам'ятки

2014, (3, 1003, 622)

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узятий на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1761
(Постанова Ради Міністрів УРСР від 06.09.1979 р. № 442, Постанова Ради Міністрів СРСР від 21 липня 1965 р. № 711)

5. Наявність охоронних дощок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок:

Охоронний знак

6. Власник:

Історико-культурний заповідник „Буша”, с. Буша Ямпільського району
Вінницької області

7. Користувач:

Історико-культурний заповідник „Буша”, Буша Ямпільського району
Вінницької області

8. Охоронний договір:

від _____ № _____

9. Функціональне призначення:

сучасне	первісне	інші (протягом часу існування об'єкта)
екскурсійне	культове	культове

10. Історичні дані про об'єкт:

Майже 6 000 років існує життя на території села Буші, що розташоване в долині злиття 3-х річок: Мурафи, Бушанки і Сухої Бушанки. Про це свідчать археологічні знахідки, датовані ще IV –III тисячоліттям до н.е.

Згідно висновків дослідників на території заповідника і в його околицях налічується більше десятка археологічних пам'яток. Вже починаючи з доби давнього кам'яного віку в районі Буші проживали люди, що займались збиральництвом та полюванням. У безпосередній близькості до Буші археологи відкрили залишки стоянок пізнього палеоліту (40-13 тис. років тому). Найбільш розповсюдженими в околицях пам'ятками є поселення трипільської культури IV-III тис. до н. е. Важливим і цінним є те, що на місці між двох річок – Мурафи і Бушанки трипільська культура існувала впродовж трьох її основних періодів.

Безпосередньо в Буші виявлено залишки поселень епохи пізньої бронзи (кінець II-го тис. до н.е.) і раннього залізного віку (початок і середина I тис. до н.е.) та п'ять поселень черняхівської культури III-IV ст. н. е. з історією яких науковці пов'язують виникнення Бушанського скельного храму.

Найбільшою загадкою Буші, є унікальний рельєф, який до цього часу не знаходить одностайної думки у колах археологів, істориків, мистецтвознавців, краєзнавців щодо часу виникнення, змісту композиції, мистецьких традицій, що вплинули на його формування.

Відкрита (а точніше відкопана) ще у 1824 р. місцевим шляхтичем Ромуальдом Остоя-Овсяним, ця пам'ятка вже майже 200 років є темою дискусій учених.

Історію дослідження пам'ятки розпочав в кінці XIX ст. професор В. Б. Антонович. Про неї йшла мова на VI археологічному з'їзді в Одесі у 1884 р. Було подано відомості про рельєф, його місцезнаходження та висловлено припущення про належність твору до культурної традиції стародавніх слов'ян-язичників.

Рельєф зображує людину, яка стоїть навколішки перед безлистим деревом, на якому сидить півень. За спиною людини на невеликому пагорбі – олень. В центрі композиції прямокутник з надписом, який уже неможливо розібрати.

У слов'янській міфології дерево – своєрідний символ Всесвіту. Півень – це образ сонця, вогню, ранкової зорі. Олень – священна тварина. Розташований у центрі композиції прямокутник – символ чотирьох частин світу, а, також, чотирьох стихій.

Рельєф викликав різні думки щодо часу створення. Так, Б. Рібаков, Г. Вагнер датують його – I-III ст. н. е., І. Винокур, Р. Забашта – II-V століттями н.е., В. Даниленко – IX-X ст. н.е., Г. Врангель – XI-XII ст., О. Формозов – не раніше першої чверті XVI ст. Більшість вчених датують Бушанський скельний храм VI-VII ст.

Одне можна сказати, безумовно – це мистецький твір, пов'язаний з традицією слов'янської народної різьби.

11. Відомості про сучасний стан об'єкта:

Розташування об'єкта і його роль у навколишньому середовищі	Знаходиться в південній частині села. Центральна частина історико-культурного заповідника «Буша»
Ландшафт	Каньйон р. Бушинка
Опис об'єкта	<p>Храм складається із чотирьох приміщень - природних розщілин в скелі правого берегу каньйону р. Бушинка.</p> <p>В історико-хронологічному плані приміщення № 1 найдавніше. Воно, як показали дослідження, було започатковано в середині I тис. н. е. і використовувалося в епоху Київської Русі та пізнього середньовіччя. Приміщення № 2, 3, 4 з'явилися і використовувалися паралельно з приміщенням № 1 у пізньому середньовіччі (XVI-XVII ст.). Приміщення № 1 — найбільше. Воно займає площу понад 50 м² і витягнуте з південного заходу на північний схід. Ширина його біля входу 4,2-4,6 м. Далі у північно-східний бік скельні стіни наче зближуються і сходяться на кут.</p> <p>Скельний рельєф розташовано на вертикальній поверхні стіни пісковика зі сходу. Загальна площа обробленої художником вертикальної поверхні скелі становить близько 9 м². Після проведення розкопок і спостережень за стратиграфією нашарувань з'ясувалося, що від рівня основи в скелі (від долівки приміщення № 1) рельєф у своїй нижній частині містився на відстані (висоті) 1,2м.</p> <p>Композиція рельєфу горизонтальна. Впритул до лівого краю кам'яного полотна зображено дерево, висотою 2 м. Воно стоїть на краю висіченого у камені вузького майданчика, який, можливо, повинен був означати лінію землі. Трохи вигнутий стовбур (біля кореня потовщення) на висоті 1,1м розгалужується на нечисленні товсті гілки без листя, на одній з яких у камені вибито зображення півня. Птаха подано у профіль, повернутим ліворуч, він має чітко окреслений тулуб, пишний хвіст зображено у вигляді двох довгих китиць (пір'я).</p> <p>Під деревом у профіль з лівого боку зображено людську постать. Людина стоїть навколішки, спираючись на край вузької площини, висіченої в камені. У витягнутих перед собою й зігнутих у ліктях руках вона тримає округлий предмет (чашу?). Постать трактована високим рельєфом з використанням по контуру врізаної лінії. Довжина тулуба 1,57 м. За манерою зображення постать</p>

людини нагадує кам'яні антропоморфні ідоли черняхівської культури II-V ст., широко представлені на території Середнього Подністров'я.

За постаттю людини, на вищому постаменті у камені зображено оленя (висота зображення — 1,33 м). Він звернутий до інших персонажів композиції. Морда оленя подовжена, шия вигнута, тулуб з маленьким хвостом показано у профіль, тоді як виставлені передні і ледь зігнуті задні ноги — розвернуті на 3/4. Гіллясті роги й великі вуха тварини — подано у фас.

У верхній частині рельєфу, майже посередині, вирізьблено прямокутну рамку. Вона виділена досить рельєфно подвійною лінією. Зовнішні розміри рамки — 47,5x36, внутрішні — 31x23 см. У середині рамки простежуються ледь помітні тепер залишки напису в чотири рядки. Судячи за фотографією, зробленою 1883 р. В. Б. Антоновичем, перше слово у першому рядку було: “АЗ”; перший склад напису в останньому рядку був: “Оль...” Літери тепер уже стертого напису, судячи за фотографією 1883 р. і реконструкцією, запропонованою В. М. Даниленком, належали до кириличного письма, а сам текст читається: “Аз... есмь... миробог... жерец... Ольгов”.

По верхньому (горизонтальному) краю рельєфу, на всю його довжину, проходить паз-канавка, шириною 16-20, глибиною 6-8 см. Паз було вибито, безсумнівно, значно пізніше ніж був вирізьблений сам рельєф. Паз зрізав окремі частини зображення. Крім того, аналогічні пази-канавки вибито в скелях навпроти самого рельєфу. Разом з подовжніми є й невеликі торцеві, призначені для поперечних балок перекриття. За технікою вирубання пази нагадують ті будівельні елементи, які відкрили львівські археологи, досліджуючи укріплені давньоруські “гради”, розміщені в скелях Карпатського регіону і датовані XII-XIII ст. Отже, вірогідно, що перше перекриття скельних приміщень з рельєфом відбулося у період Київської Русі. Це підтверджують і окремі фрагменти давньоруської кераміки XI-XIII ст., виявлені в скельних розщілинах поблизу рельєфу.

Поверхня рельєфу нерівна, вивітрена, з багатьма тріщинами, що пошкодили малюнок зображення. Сьогодні вже втрачені верхня частина голови людини, нижня частина ніг, а також окремі елементи зображень півня й оленя. Широкі повздовжні тріщини від 3 до 6 см і на глибину 9-12 см могли утворитися на місці скельного рельєфу при вивітрюванні породи (пісковіку) протягом досить тривалого (у кілька століть) часу в період, коли

рельєф використовували просто неба, до перекриття скельних приміщень.

На протилежній від рельєфу вертикальній поверхні скелі, на відстані 3,5 м, розташована вибита в давнину ніша довжиною 5,8, глибиною (або шириною) рівної основи — 0,48-0,50 м. Вказана ніша, що міститься на відстані 1,2-1,3 м від основи скельного приміщення, використовувалася, очевидно, як місце для язичницьких приношень. На цей стіл у нішу могли ставити жертвну їжу та питво у посуді. Про те, що ніша з жертвним столом вибита одночасно із заснуванням та використанням рельєфу свідчать і деякі інші спостереження. Кидається у вічі сильна латинізація поверхні скелі на місці, де було вибито нішу-стіл. Звертає на себе увагу і те, що напис був вибитий у 1824 р. місцевим шляхтичем Р. Овсяним по вже патинованій поверхні краю ніші. Нарешті, добре читається хронологічне співвідношення давньої ніші й залишків кам'яного муру, спорудженого і приставленого до скельної стіни з нішею значно пізніше.

Приміщення № 2, 3, 4 були відділені від основного об'єму скельного приміщення стінами, від яких збереглися нижні частини. Стіни було складено з каменю на глиняному розчині. Ширина кладки — 0,9 м, збережена висота від основи скельних розщілин 0,6-0,9, а в північній частині приміщення № 1 — 1,2-1,3 м. Отже, основна стіна відділяла південно-західні розколини в скелях від основного об'єму приміщення, безпосередньо пов'язаного зі скельним рельєфом і жертвним столом-нішею.

Частково збереглися й рештки кладки біля південно-східного входу до скельних приміщень (з боку заплави річки Бушанки).

У південно-західній частині скельних розщілин були розчищені й залишки стіни, яка йшла перпендикулярно до основної. Вона складена за тою ж самою технікою на глиняному розчині і мала в ширину 0,9 м. Довжина цієї стіни, що впиралася у західний край скельної розщілини — 3,8-3,9 м. У стіні є проріз — 0,9 м, який вів до північно-західної частини скельних споруд. Таким чином, приміщення № 2 мало площу 3,5х3,9 м. Воно було утворено прямовисними стінами скель, підправленими людиною, і стінами кам'яної кладки. Скельна долівка приміщення була також підправлена мешканцями. Крім того, вона була підмащена рідкою глиною. У зв'язку з цим на ділянках долівки при переході до прямовисних скельних стін збереглися залишки обпаленої глиняної обмазки.

У північно-західному куті приміщення № 2 відкрито

залишки печі, спорудженої на нижній частині скельного виступу. Вона піднімалась від його основи до вимашеного глиною череня на 0,5 м. Піч складено з каменя-плитняку на глиняному розчині і має прямокутну у плані форму — 1,46x1,1 м. Розчистка показала, що черинь був вимашений на основі підбивки черепків гончарного посуду XVI ст.

Приміщення № 3 пов'язано отворами-входами з приміщеннями № 1, 2 і 4. До нього ведуть проходи (0,9 м) з найбільшого об'єму скельного комплексу, з господарського помешкання з піччю, а також — з келії. Це приміщення має площу 3,6x3,9 м. Під час розчистки його основи знайдено окремі уламки гончарної кераміки XVI-XVII ст.

Приміщення № 4 — це келія. Довжина її — 7,2, ширина в основі — 2,3 м. У середній та верхній частинах по вертикалі ширина келії зменшується, становлячи у середній частині — 1,6-1,8, а у верхній — у вигляді склепіння — 1,2 м. Висота приміщення келії — 2,25- 2,30 м. У західній стіні приміщення розчищено дві вибиті у скелі ніші. Перша (нижня) має довжину 3, висоту — 0,44 і глибину — 0,30-0,32 м. Вона переходить у вибитий в камені лежак. Його ширина 0,55—0,60, довжина — 6 м.

Друга (верхня) ніша вибита не на всю довжину західної стіни, а лише в північній половині. Довжина цієї ніші — 3, середня ширина — 0,30-0,35 м. Очевидно, це своєрідна полиця, розташована над лежаком. У північно-західній стіні келії (на висоті 0,9 м від рівня скельної долівки) розташована ще одна ніша-полиця, її середня ширина — 0,45-0,50 м.

Привертає увагу напис, вибитий на поверхні західної стіни: KAI. H. PEYUNIAN. Цей напис повністю повторює текст, вибитий на стіні перед входом до приміщення келії. Очевидно, ці латинські написи польською мовою, які за палеографією належать до XVI ст., пов'язані зі зверненням ченців-самітників або одного з них до Христа.

Вузкий вхід до келії оформлено біля західної стіни у вигляді напівколонки, рельєфно вибитої в скельній породі. За нею, зліва від входу, над лежанкою у камені вибито невелике заглиблення з пласкою основою, яке служило для установки свічки. Під час розчистки келії на її долівці знайдено уламки пізньосередньовічної кераміки.

Таким чином, келія, як і прилягаючі до неї приміщення № 1, 2 і 3 функціонували в добу пізнього середньовіччя — у XVI-XVII ст. Про це свідчать й залишки прошарків спаленини з попелом і пізньосередньовічною керамікою, виявлені в приміщеннях № 2 і 3, а також у південній половині приміщення № 1.

	<p>Що ж стосується північно-західної частини найбільшого-скельного приміщення № 1, то там, як вже зазначалося, під шаром спаленини з керамікою XVI-XVII ст. і уламками кам'яної кладки, в основі скельного приміщення виявлено кераміку кінця IV — початку V ст., а також уламки ранньосередньовічного посуду VI—VIII ст. і Київської Русі (у північній розщелині). Це може означати, що вказана частина скельного комплексу з рельєфом була освоєна значно раніше, ніж пізньосередньовічні добудови. Однак не виключено, що у XVI-XVII ст. приміщення № 1 з рельєфом також використовувалось.</p> <p>На верхньому (другому) ярусі також є руїни кам'яних фундаментів, складених на вапняковому розчині. Можливо, це була невелика каплиця, площею приблизно 15 м². Вона була орієнтована по сторонах світу. Південно-західна частина споруди була вже за межами скельних розколин, а північно-східна – виходила в одну з скельних розщелин (остання перед спорудженням фундаменту була в цій частині забутована камінням). При розчистці залишків фундаментів було виявлено фрагменти керамічного посуду й кахель XVI-XVII ст. Тут же знайдені й уламки круглого гутного віконного скла цього ж часу. Отже, датування решток каплиці над скельним храмом з рельєфом визначається XVI-XVII ст.</p>
<p>Перебудови, втрати й історичні нашарування</p>	<p>У 2006 р. влаштоване накриття над храмом.</p>
<p>Наявність творів мистецтва та їх опис</p>	<p>Скельний рельєф розташовано на вертикальній поверхні стіни пісковика зі сходу. Загальна площа обробленої художником вертикальної поверхні скелі становить близько 9 м². Після проведення розкопок і спостережень за стратиграфією нашарувань з'ясувалося, що від рівня основи в скелі (від долівки приміщення № 1) рельєф у своїй нижній частині містився на відстані (висоті) 1,2 м.</p> <p>Композиція рельєфу горизонтальна. Впритул до лівого краю кам'яного полотна зображено дерево, висотою 2 м. Воно стоїть на краю висіченого у камені вузького майданчика, який, можливо, повинен був означати лінію землі. Трохи вигнутий стовбур (біля кореня потовщення) на висоті 1,1 м розгалужується на нечисленні товсті гілки без листя, на одній з яких у камені вибито зображення півня. Птаха подано у профіль, повернутим ліворуч, він має чітко окреслений тулуб, пишний хвіст зображено у вигляді двох</p>

довгих китиць (пір'я).

Під деревом у профіль з лівого боку зображено людську постать. Людина стоїть навколішки, спираючись на край вузької площини, висіченої в камені. У витягнутих перед собою й зігнутих у ліктях руках вона тримає округлий предмет (чашу?). Постать трактована високим рельєфом з використанням по контуру врізаної лінії. Довжина тулуба 1,57 м. За манерою зображення постать людини нагадує кам'яні антропоморфні ідоли черняхівської культури II-V ст., широко представлені на території Середнього Подністров'я.

За постаттю людини, на вищому постаменті у камені зображено оленя (висота зображення — 1,33 м). Він звернутий до інших персонажів композиції. Морда оленя подовжена, шия вигнута, тулуб з маленьким хвостом показано у профіль, тоді як виставлені передні і ледь зігнуті задні ноги — розвернуті на 3/4. Гіллясті роги й великі вуха тварини — подано у фас.

У верхній частині рельєфу, майже посередині, вирізьблено прямокутну рамку. Вона виділена досить рельєфно подвійною лінією. Зовнішні розміри рамки — 47,5x36, внутрішні — 31x23 см. У середині рамки простежуються ледь помітні тепер залишки напису в чотири рядки. Судячи за фотографією, зробленою 1883 р. В. Б. Антоновичем, перше слово у першому рядку було: “АЗ”; перший склад напису в останньому рядку був: “Оль...” Літери тепер уже стертого напису, судячи за фотографією 1883 р. і реконструкцією, запропонованою В. М. Даниленком, належали до кириличного письма, а сам текст читається: “Аз... есмь... миробог... жерец... Ольгов”.

Поверхня рельєфу нерівна, вивітрена, з багатьма тріщинами, що пошкодили малюнок зображення. Сьогодні вже втрачені верхня частина голови людини, нижня частина ніг, а також окремі елементи зображень півня й оленя. Широкі повздовжні тріщини від 3 до 6 см і на глибину 9-12 см могли утворитися на місці скельного рельєфу при вивітрюванні породи (пісковіку) протягом досить тривалого (у кілька століть) часу в період, коли рельєф використовували просто неба, до перекриття скельних приміщень.

Опис території
об'єкта

Приміщення № 1 — найбільше. Воно займає площу понад 50 м² і витягнуте з південного заходу на північний схід. Ширина його біля входу 4,2-4,6 м. Далі у північно-східний бік скельні стіни наче зближуються і сходяться на кут.

	<p>Приміщення № 2, 3, 4 були відділені від основного об'єму скельного приміщення стінами, від яких збереглися нижні частини. Стіни було складено з каменю на глиняному розчині. Ширина кладки — 0,9 м, збережена висота від основи скельних розщілин 0,6-0,9, а в північній частині приміщення № 1 — 1,2-1,3 м. Отже, основна стіна відділяла південно-західні розколини в скелях від основного об'єму приміщення, безпосередньо пов'язаного зі скельним рельєфом і жертвним столом-нішею.</p> <p>У південно-західній частині скельних розщілин були розчищені й залишки стіни, яка йшла перпендикулярно до основної. Вона складена за тою ж самою технікою на глиняному розчині і мала в ширину 0,9 м. Довжина цієї стіни, що впиралася у західний край скельної розщілини — 3,8-3,9 м. У стіні є проріз — 0,9 м, який вів до північно-західної частини скельних споруд. Таким чином, приміщення № 2 мало площу 3,5x3,9 м.</p> <p>Приміщення № 3 пов'язано отворами-входами з приміщеннями № 1, 2 і 4. До нього ведуть проходи (0,9 м) з найбільшого об'єму скельного комплексу, з господарського помешкання з піччю, а також — з келії. Це приміщення має площу 3,6x3,9 м.</p> <p>Приміщення № 4 — це келія. Довжина її — 7,2, ширина в основі — 2,3 м. У середній та верхній частинах по вертикалі ширина келії зменшується, становлячи у середній частині — 1,6-1,8, а у верхній — у вигляді склепіння — 1,2 м. Висота приміщення келії — 2,25- 2,30 м. У західній стіні приміщення розчищено дві вибиті у скелі ніші. Перша (нижня) має довжину 3, висоту — 0,44 і глибину — 0,30-0,32 м. Вона переходить у вибитий в камені лежак. Його ширина 0,55—0,60, довжина — 6 м.</p> <p>Друга (верхня) ніша вибита не на всю довжину західної стіни, а лише в північній половині. Довжина цієї ніші — 3, середня ширина — 0,30-0,35 м. Очевидно, це своєрідна полиця, розташована над лежаком. У північно-західній стіні келії (на висоті 0,9 м від рівня скельної долівки) розташована ще одна ніша-полиця, її середня ширина — 0,45-0,50 м.</p>
<p>Загальна оцінка технічного стану об'єкта, дата, № акта технічного стану</p>	<p>Задовільний (проведені консерваційні роботи)</p>

Наявність інженерних мереж та інженерного обладнання	Інженерні мережі відсутні.
Дата і № довідки про майнову цінність об'єкта, найменування організації, яка провела оцінку, вартість в гривнях	

12. Перелік складових (для комплексу (ансамблю, визначного місця):

--

13. Територія об'єкта:

Площа	0,2302 га
Опис меж території об'єкта	На півночі і заході пам'ятка межує із приватними городами села, на сході із р. Бушинка, на півдні з парком історичної скульптури.

14. Оцінка антропологічної, археологічної, естетичної, етнографічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності об'єкта:

Якості об'єкта, завдяки яким він набуває культурної цінності як пам'ятка	Унікальна пам'ятка археології середини I тис. н. е., єдиний відомий язичницький храм у Східній Європі.
--	--

15. Зони охорони пам'ятки:

Організація-розробник науково-проектної документації	Український регіональний науково-реставраційний інститут „Укрзахідпроектреставрація”
Дата розроблення науково-проектної документації	2003 р., 2004 р.
Дата і номер документа про затвердження науково-проектної документації	„Генплан та ескізний проект державного історико-культурного заповідника „Буша” в с. Буша Ямпільського р-ну Вінницької області” Затверджений Міністерством культури і мистецтв України 07.2003 р.
Короткий опис меж зон охорони із зазначенням площі кожної зони	Територія охоронної зони проходить вздовж городів і стежки. Від храму до точки а – 8 м, до б – 12 м, до в – 16 м, до г – 13 м; аб – 17 м, бв – 17, вг – 17 м, га – 17 м площа 289 м ² Територія зони регулювання забудови проходить вздовж городів і річки Від храму до точки А – 10,4 м, до Б – 14,2 м, до В – 19 м, до Г – 16,4 м. АБ – 21, 6 м, БВ – 20 м, ВГ-21,6 м, ГА – 20 м. площа 432 м ²

16. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Генплан та ескізний проект державного історико-культурного заповідника „Буша” в с. Буша Ямпільського р-ну Вінницької області	2003 р.	Український регіональний науково-реставраційний інститут „Укрзахідпроектреставрація”	

17. Дослідницькі й реставраційні роботи на об'єкті:

Найменування робіт	Рік проведення	Замовник	Виконавець	Підрядна організація
Ремонтно-реставраційні роботи	2005-2006	ДКЗ «Буша»	СНРПБ ЗАТ «Кам'янець-Подільськ-реставрація»	

18. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Археологічні матеріали	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Винокур Й. С., Забашта Р. В.</i> Отчет об исследованиях в с.Буша Ямпольского р-на Винницкой области // НА ІА НАН України, шифр 1985-41, 1987-171.
Іконографічні матеріали	
Архівні матеріали	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Винокур Й. С., Забашта Р. В.</i> Отчет об исследованиях в с.Буша Ямпольского р-на Винницкой области // НА ІА НАН України, шифр 1985-41, 1987-171.
Бібліографічні матеріали	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Антонович В. Б.</i> О скальных пещерах на берегу Днестра в Подольской губернии // Труды VI археологического съезда.— Одесса, 1886.— Т. I.— С. 86—102 с ил. • <i>Березяк В. В.</i> Бушанський рельєф — пам'ятка мистецтва XVI ст. // Тези доп. 9-ї Вінницької обл. іст.-краєзнавчої конф.— Вінниця, 1990.— С. 24. • <i>Березяк В. В.</i> Бушанський скельний рельєф //Археологія. — № 3. — 1994. — С. 113-121 • <i>Винокур Й. С.; Альошкін О. М.; Забашта Р. В., Петров М. Б., Петровський В. М, Пірняк О. М., Степанков В. С.</i> Буша. Історико-краєзнавчі нариси.— Хмельницький, 1991 • <i>Винокур І. С., Забашта Р. В.</i> Монументальна скульптура слов'ян // Археологія.— 1989.— № I.— С. 65—78. • <i>Винокур Й. С.</i> Исследования на месте Бушанского рельефа // АО.— 1987.— С. 316, 317; • <i>Винокур І. С., Забашта Р. В.</i> Розкопки в Буші // Пам'ятки України.— 1986.— № 4.— С. 21, 22. • <i>Винокур І. С.</i> Дослідження Бушанського скельного комплексу //Археологія, 1994. - № 3 • <i>Гульдман В. К.</i> Памятники старины в Подолье. — Каменец-Подольский, 1901.— С. 51—53 • <i>Дудко Д.М.</i> Язичницька семантика Бушського рельєфу // Археологія, 2001. — № 3. — С. 66-68 • <i>Мельник К.</i> Путевые очерки Подолии // Киевская старина.— К., 1885.— Т. XIII.— Гл. X.— С. 678—680. • <i>Формозов А. А.</i> О наскальном рельефе близ с. Буша в Поднестровье // СА.— 1968.— №2.—С. 103—110. • <i>Формозов А. А.</i> Еще раз о наскальном барельефе у с. Буша в Поднестровье //Археологія, 1994. - № 3

19. До паспорта додаються графічні матеріали та фото фіксація:

Найменування	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Генеральний план з позначенням зон охорони	1	2008 р.	Котик А.А.
Обміри:			
Поверхові плани			
Креслення фасадів (у разі потреби)			
Розрізи			
Фотофіксація:			
Фото загального вигляду	1	2008 р.	Котик А.А.
Фото фрагментів	10	2008 р.	Котик А.А.
Фото деталей			
Фото інтер'єра			
Інше			

Паспорт склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Подільська філія НДЦ «Рятівна археологічна служба» Інституту археології НАН України	історик, спеціаліст	Котик А. А.		2008 р.

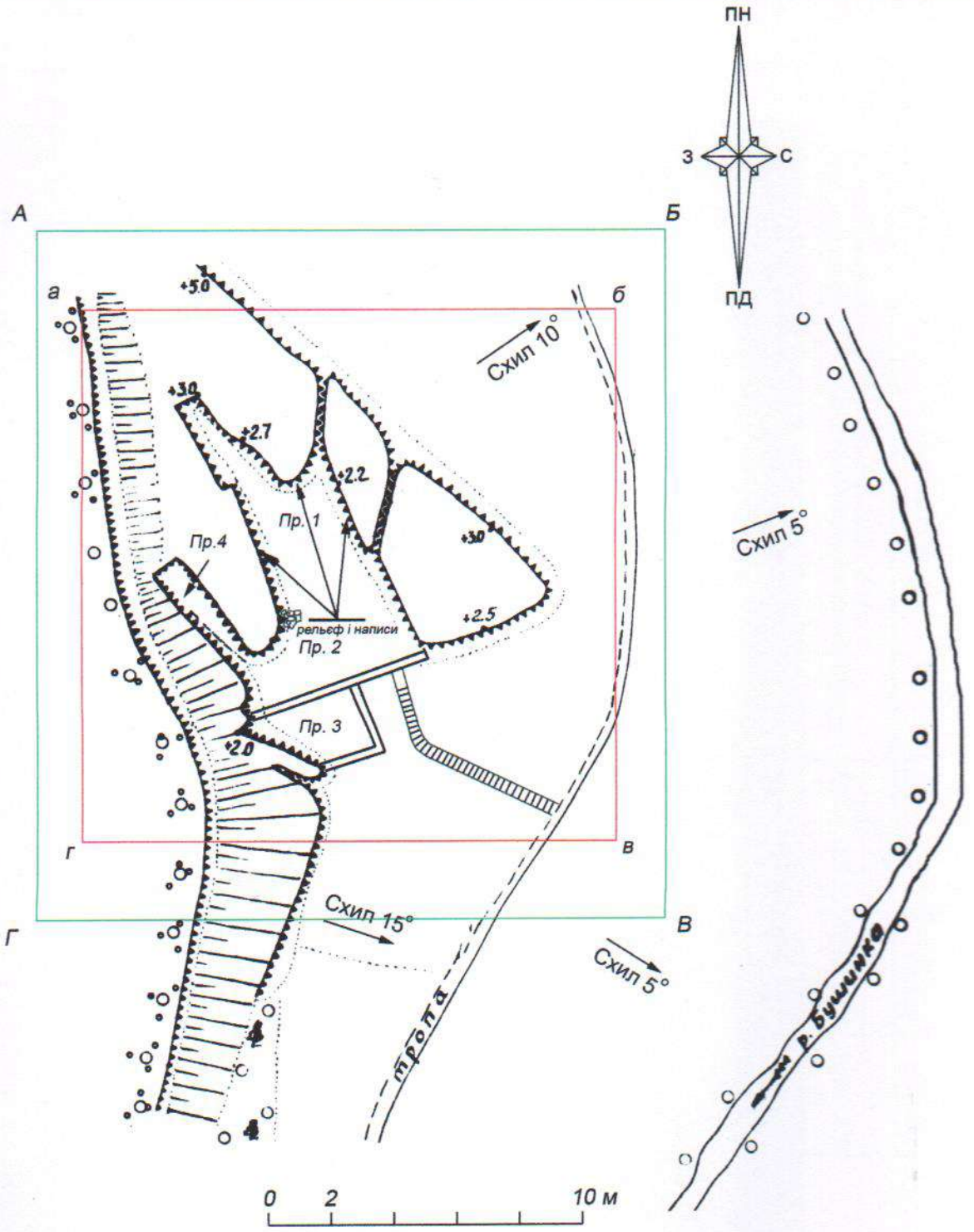
Керівник органу охорони культурної спадщини

**Начальник управління культури і туризму
Вінницької облдержадміністрації**

(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

М.В. Скрипник

— охоронна зона
 — зона регулювання забудови

Пам'ятка національного значення - скельний храм VI-VII ст. н. е. с. Буша, Ямпільський район, Вінницька область					
Змін.	Кільк.	Арк.	№ док.	підпис	дата
Виготовив	Котик А.А.				2008
Генплан з позначеними охоронними зонами					
Облікова картка і паспорт пам'ятки					
			Стадія	аркуш	аркушів

Пам'ятка національного значення - скельний храм VI-VII ст. н. е.
с. Буша, Ямпільський район, Вінницька область

Вигляд з півдня

Облікова картка і паспорт пам'ятки

Змін.	Кільк.	Арк.	№ док.	підпис	дата
Виготовив		Котик А.А.		<i>[Signature]</i>	2008

Стадія	аркуш	аркушів

Пам'ятка національного значення - скельний храм VI-VII ст. н. е.
с. Буша, Ямпільський район, Вінницька область

Приміщення № 1 - скельний рельєф

Облікова картка і паспорт пам'ятки

Змін.	Кільк.	Арк.	№ док.	підпис	дата
	Виготовив	Котик А. А.			2008

Стадія	аркуш	аркушів

						Пам'ятка національного значення - скельний храм VI-VII ст. н. е. с. Буша, Ямпільський район, Вінницька область			
Змін.	Кільк.	Арк.	№ док.	підпис	дата				
					2008	Скельний рельєф (фрагмент)	Стадія	аркуш	аркушів
Виготовив		Котик А.А.							
						Облікова картка і паспорт пам'ятки			

Змін.	Кільк.	Арк.	№ док.	підпис	дата				
						Пам'ятка національного значення - скельний храм VI-VII ст. н. е. с. Буша, Ямпільський район, Вінницька область			
Виготовив		Котик А.А.			2008	Скельний рельєф (фрагмент)	Стадія	аркуш	аркушів
						Облікова картка і паспорт пам'ятки			

Пам'ятка національного значення - скельний храм VI-VII ст. н. е.
с. Буша, Ямпільський район, Вінницька область

Скельний рельєф (фрагмент)

Облікова картка і паспорт пам'ятки

Змін.	Кільк.	Арк.	№ док.	підпис	дата
Виготовив		Котик А.А.			2008

Стадія	аркуш	аркухів

Змін.		Кільк.	Арк.	№ док.	підпис	дата
Виготовив			Котик А.А.		<i>[Signature]</i>	2008
Пам'ятка національного значення - скельний храм VI-VII ст. н. е. с. Буша, Ямпільський район, Вінницька область						
Скельний рельєф (фрагмент)						
Облікова картка і паспорт пам'ятки						
					стадія	аркуш
						аркушів

Змін.		Кільк.	Арк.	№ док.	підпис	дата	Пам'ятка національного значення - скельний храм VI-VII ст. н. е. с. Буша, Ямпільський район, Вінницька область	
Виготовив		Котик А. А.			<i>[Signature]</i>	2008	Приміщення № 1 - напис	
							Облікова картка і паспорт пам'ятки	
							Стедія	аркуш
								аркушів

Змін.	Кільк.	Арк.	№ док.	підпис	дата
	Виготовив	Котик А.А.		<i>[Signature]</i>	2008

Пам'ятка національного значення - скельний храм VI-VII ст. н. е.
с. Буша, Ямпільський район, Вінницька область

Приміщення № 1 - напис	Стадія	аркуш	аркуше
Облікова картка і паспорт пам'ятки			

Пам'ятка національного значення - скельний храм VI-VII ст. н. е.
с. Буша, Ямпільський район, Вінницька область

Приміщення № 4 - напис

Облікова картка і паспорт пам'ятки

Змін.	Кільк.	Арж.	№ док.	підпис	дата
Виготовив		Котик А.А.		<i>[Signature]</i>	2008

Стадія	аркуш	аркушів

Пам'ятка національного значення - скельний храм VI-VII ст. н. е.
с. Буша, Ямпільський район, Вінницька область

Змін.	Кільк.	Арк.	№ док.	підпис	дата	Стадія	аркуш	аркушів
	Виготовив	Котик А.А.		<i>[Signature]</i>	2008			
Приміщення № 3								
Облікова картка і паспорт пам'ятки								

Змін.	Кільк.	Арк.	№ док.	підпис	дата	Пам'ятка національного значення - скельний храм VI-VII ст. н. е. с. Буша, Ямпільський район, Вінницька область				
				<i>[Signature]</i>	2008					
Виготовив	Котик А.А.					Приміщення № 4		Стадія	аркуш	аркушів
						Облікова картка і паспорт пам'ятки				